

Med passion för frimärken och choklad

av Ørn Gramh

Att Robert Emerson är en av de verkligt stora frimärkssamlarna genom tiderna, bevisas inte minst av det faktum att det behövdes 26 auktioner för att efter hans död sälja samlingarna. Han kallades för The Universal Specialist, och han älskade choklad!

Robert Emerson

Robert Stephen Emerson (1876–1937).

Thomas Emerson med familj kom till Nordamerika från England redan 1638. Från början bodde familjen i Ipswich, Massachusetts, men när Robert Stephen Emerson föddes den 1 september 1876, skedde detta i Pawtucket, Rhode Island.

Efter att ha avlagt examen vid Brown University började han 1897 att arbeta i National Rubber Company i Boston. Som många andra frimärkssamlare låg emellertid Robert Emersons intressen inom juridiken, och sin avslutande juridiska examen fick han vid New York University 1903. Strax därefter öppnade han egen advokatbyrå tillsammans med två kolleger.

Juridik och politik

Efter någon tid inom affärsjuridiken lämnade han det välbetalda arbetet som advokat, och tog anställning som sekreterare vid Rhode Islands dom-

stol. Under perioden 1905–1925 arbetade han här som domare. År 1925 lämnade han domstolen och började åter privatpraktisera, nu som så kallad senior partner i firman Emerson and Mason. Han var styrelseledamot i en lång rad företag, medlem av Rhode Islands historiska sällskap och dessutom politiskt aktiv inom det republikanska partiet.

Universell specialist

Redan 1888 lär Robert Emersons intresse för frimärkssamlande ha börjat. Som tolvåring hittade han flera gamla brev i familjens gömmor. Dessa hade ursprungligen tillhört Roberts farfar, och daterade sig från tiden 1845 till 1869. Bland breven fanns också mycket officiell korrespondens från olika ministerier.

Dessa brev blev upptakten till en lång och meriterad samlarkarriär. Som de flesta andra samlare på den tiden var

Robert Emerson till en början så kallad generalsamlare, och samlade frimärken från hela världen. Senare började han alltmer specialisera sig, men dock inte mer än att storsamlaren John Luff (se Nordisk Filateli nr 8–2004*) nog hade fog för sin bedömning då han kallade Emerson för ”The Universal Specialist”.

Rekonstruerade sexblock

Förmodligen skaffade Emerson många USA-objekt av de tidiga utgåvorna från samlarna Charles Hopkins och Slater. I deras samlingar fanns många sällsynta block av USA:s tidiga utgåvor, som senare lär ha funnits i Emersons samling. Här fanns även det unika 35-blocket av 15-centsmärket från 1869 av typ II, som har Columbus ankomst till Amerika som motiv.

En gång när den kände hand-

forts sid 6.

Det enda äkta brev som vi känner till med en sådan frankering till Argentina. Det tillhörde på sin tid Emerson, och såldes senare hos Robet Siegel i New York i maj 2002 för då motsvarande 437 800 svenska kronor.

Collectors Club i New York en särskild "Providence Night", då de tre Rhode Island-samlarna var huvudattraktionen. Här visade Emerson mängder av sällsynta brev, däribland några till Japan och Argentina, med frankeringar som klubbens medlemmar inte hade en aning om att de fanns.

Ett av de främsta breven som Emerson hade med sig bär adressen "Edwin Howland Esq., Port Elizabeth, Cape of Good Hope". Portot har kvitterats med två stycken 1-centsmärken, singelmärken av 10- och 30-centsmärket, alla från 1857/60 års utgåvor, samt det på brev oerhört sällsynta 90-centsmärket från 1860. Brevet räknas fortfarande som ett av de posthistoriskt viktiga och mest värdefulla inom den amerikanska filatelin.

Denna minnesvärda klubbkväll avslutades först på mor-

forts från sid 4.

laren Stanley Ashbrook besökte Emerson fick han se ett stämplat, vertikalt 3-strip av 5-centsvälören från 1847. Självt hade Ashbrooke ett liknande trestrip, och det visade sig att de två stripen ursprungligen hade hört samman. På så sätt kunde Ashbrook rekonstruera ett sexblock av utgåvan. Objektet går fortfarande under

namnet "The Ashbrooke Reconstruction".

Den berömda Providencekvällen

Emersons nämns ofta tillsammans med de framstående samlarna Webster Knight och Alpheus B. Slater. Dessa tre Rhode Island-filatelisterna blev vida berömda och satte en speciell prägel på amerikansk filateli. Den 20 mars 1929 arrangerade

Det berömda brevet till Edwin Howland i Port Elizabeth. En pärla i Emersons samling. Det såldes hos Christie's i New York i september 1993 för då motsvarande 2 675 000 svenska kronor.

Detta är det enda kända brevet där New Yorks postmästareprovisorium har använts som fullgod frankering på brev från Baltimore till New York. Det har tidigare ägts av Emerson och senare av bröderna Weill. Sålts hos Christie's i New York i oktober 1989 för då motsvarande 32 350 kronor.

gontimmarna då Slater visade sin samling med postmästareprovisorier från Providence.

Störst och bäst

Emersons toppsamling med USA:s utgåvor 1847–1888 var monterad i sju tjocka album, där bara material av absolut bästa kvalitet platsade. Samlingen innehöll många unika brev, och Emerson var nogg med att de skulle vara vackra, och inte bara ha en felfri frankering.

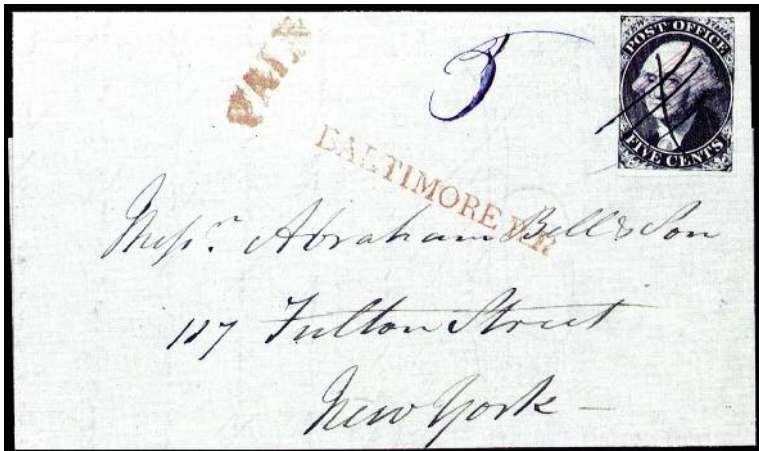
Ett belysande exempel är att en gång då han hade köpt ett lyxigt trestrip av 10-centsmärket från 1847, som satt på ett ganska medfaret kuvert, tvätade han av trestripen från det fula kuvertet.

Emerson köpte många av de bästa objekten från senator Ackermans samling (se NF nr 9-2002*), och hans samling med USA:s posthistoria lär på sin tid ha varit den största och bästa i världen. Och det var även hans samling Sydstaterna. Till den senare hade Emerson bland annat köpt det mesta av Ackermans omfattande material, och den innehöll därmed inte mindre än 80 kompletta helark med dessa frimärksutgåvor.

Flera specialsamlingar

Emerson lade också ner mycket arbete och pengar på olika specialsamlingar. Med god hjälp av frimärkshandlaren Charles J. Phillips (se NF nr 5-2001*) formade Emerson en vacker och betydande samling med Britiska Nordamerika, och dess-

Detta frimärkspar räknas som det vackraste av USA:s första frimärke, och kallas "Nordcrossparet" efter den som ägde det efter Emerson. Det såldes hos Robert Siegel i New York i maj 2002 för motsvarande 383 075 svenska kronor.

utom byggde han upp stora samlingar med objekt från Ponyexpressen och de olika privata "locals" och "carriers".

Han ägde även en samling fribrev från USA:s presidenter, och här fattades endast brev med president Harrissons namnteckning.

År 1930 köpte Emerson en samling Mississippipost, som säkert var fylld till bredden med amerikansk posthistoria.

Choklad och frimärken

Emerson var vida känd för sin stora integritet både som domare och samlare. Med sina nära 90 kilo och en längd på

nästan en och nittio, lär han dessutom ha varit en för sin tid imponerande gestalt.

Bakom hans lugna ögon och något befällande väsen fanns emellertid en angenäm person som var mycket förtjust i choklad, och som hade ett glödande intresse för frimärken och posthistoria. Han hade även varit en habil tennisspelare, men 1933 fick han en inflammation i höften som band honom till sängen under ett och ett halvt år. Sjukdomen medförde att han därefter endast kunde gå med hjälp av kryckor.

forts sid 8.

Brev med trestrip av 1 cent 1851 från position 7-9R 1 E, där vänster märke är av typ 1 och de två andra typ 1 b. Det ägdes på sin tid av Christie's i New York i september 1993 för då motsvarande 1 347 000 svenska kronor.

Han var dock inte mer sjuk än att han 1936 deltog som domare vid den 3:e internationella utställningen TIPEX. Här visade han utom tävlan en stor samling stämpelmärken, en fin samling ofrankerade försändelser 1800–1870, en samling med Sydstaternas frimärken och filateli samt en utländsk brev-samling.

Tjugosex auktioner

Året efter att Emerson hade varit domare vid TIPEX-utställningen, föll han och skadade på nytt sin höft allvarligt. Han fick dessutom lunginflammation, och detta tog hans liv. Han dog sexti år gammal den 23 januari 1937.

I sitt testamente hade han bestämt att vissa delar av frimärkssamlingarna skulle säljas intakta och odelade. Det blev vännen Ezra Cole som sål-

de sydstatssamlingen inklusive dessa staters postmästare-provisorier, och det mesta av detta material hamnade hos Caspary (se NF nr 2-2002*) och Harold Brooks. Det posthistoriska materialet från inbördeskriget såldes till McBride, Diaz och Weatherly. Cole sålde också flera försändelser med provisorier från St. Louis, Battleboro, Millbury och New York.

Resten av det enorma material som Emerson hade samlat samman, såldes på flera auktioner, de flesta arrangerade av Kellher och Percy Doane.

Totalt arrangerades under åren 1937 till 1951, 26 auktioner med material från Emersons samlingar.

Kris inget hinder

Den första Emersonauktionen arrangerades hos Kellher den 19 oktober 1937, och då bjöds

objekt ut från brevsamlingen USA 1847–1888. Just vid denna tidpunkt befann sig de ekonomiska aktörerna i USA i större panik än på många år, och på själva auktionsdagen åkte aktiebörsen ner på en historiskt låg nivå.

Det är därför anmärkningsvärt att bara 33 av Emersons 276 objekt vid denna försäljning, såldes till priser som låg under Scott-katalogens noteringar. Trots kristiderna nådde den första Emersonauktionen en omsättning på totalt nästan 28 000 dollar. Det var naturligtvis kvaliteten som bestämde dessa goda priser. Den 25 oktober 1944 arrangerade firmen Harmer, Roke en Emersonauktion i New York där material från stämpelmärkessamlingen såldes för 45 700 dollar.

Efter detta lades många av Emersons bästa objekt i ett bankvalv i Boston, där de blev liggande tills kriget var över och frimärksmarknaden åter blivit bättre.

Efter krigsslutet arrangerades sex nya Emersonförsäljningar, och det sista materialet såldes hos Kellher den 21 april 1951. Denna auktion markerade slutet på en av USA:s mest iögonfallande samlarkarriärer. □

* De storheter inom filatelin som författaren refererar till i artikeln och som markerats med *, finns även att läsa om på vår hemsida

www.filateli.se

Tryck på länken "Smakprov".

Emersons samling från Sydstaterna innehöll bland annat detta kuvert med ett märke som givits ut i Spartanburg, South Carolina. Det finns omkring 20 brev med märket, varav detta är det vackraste. Sålts hos Robert Siegel i New York i september 2002 för då motsvarande 176 000 svenska kronor.